

Magyar Nyelvőr Alapítvány
1027 Budapest, Fő u. 73.

**2020. évi
közhasznúsági jelentése**

Budapest, 2021. május 31.

Spang Gyula
elnök

**A Magyar Nyelvőr Alapítvány
közhasznúsági jelentése
a 2020-as esztendőről**

1. SZÁMVITELI BESZÁMOLÓ

A Magyar Nyelvőr Alapítvány **2020.** évi gazdálkodásáról a számviteli törvénynek és a kapcsolódó előírásoknak megfelelően egyszerűsített éves beszámolót állított össze, amely közhasznúsági jelentésünk 1. sz. melléklete.

2. KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁS FELHASZNÁLÁSA

Az Alapítvány Nemzeti Együttműködési Alap Zrt. Közösségi Környezet kollégiumához pályázaott és a NEA-KK-20-O-V-0074 azonosító számú pályázat keretében kapott 3.200.000 Ft támogatást. Az alapítvány 2019 decemberében kapott a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-től a NEA-E-19-0225 kódszámú egyedi pályázati felhívásra 2.000.000 Ft támogatást, a projekt megvalósítása 2020-ban történt.

3. VAGYONFELHASZNÁLÁSSAL KAPCSOLATOS KIMUTATÁS

- 2020-ban a 2019. évi SZJA 1% felajánlásokból 51.644 Ft összeget kapott az Alapítvány. Az Alapítvány az SZJA 1% felajánlásokból működési jellegű költségekre fordította, irodaszerek és kellékanyagok beszerzésére.
- Az Alapítvány 9.860.000 Ft értékben természetbeni támogatást kapott, melyet az Alapítvány közhasznú tevékenységével összhangban, határon túli magyar anyanyelvű rászoruló családoknak a koronavírus miatti nehéz helyzetük javítása érdekében ruhaadományokat gyűjtött. Az Alapítvány gondoskodott partnerszervezetek útján a célzott támogatásnak megfelelően az adomány eljuttatásáról rászoruló külhoni magyar családok részére.
- Az Alapítvány 400.000 Ft értékben támogatta a magyar nyelven alkotó újságírókat, szerkesztőségeket, hogy a koronavírus járvány kitörésekor egészségügyi maszkokhoz jussanak hozzá.
- Az Alapítvány a 2019. decemberében a NEA-E-19-0225 pályázatra kapott 2.000.000 Ft forrást 2020-ban használta fel az alábbiakra: online portál nyelvi rovatát támogatta 500.000 Ft értékben. Nyelvészeti cikkeket íratott 250.000 Ft értékben. Az online folyóirat nyelvészeti cikkeit lektoráltatta 250.000 Ft értékben. Az alapítvány felvidéki online sajtótájékoztatót is szervezett a pályázat keretében 1.000.000 Ft értékben.
- Az Alapítvány a NEA-KK-20-O-V-0074 pályázatra kapott 3.200.000 Ft támogatást 2020-ban 953.000 Ft kivételével az alábbi kiadásokra fordította:
  - Az Alapítvány összesen 900.000 Ft-tal díjazta a Magyar Nyelvőr Díj díjazottjait, a Magyar Nyelvőr Díjak elkészítésére a támogatásból 9.800 Ft-ot fordított.
  - A részben virtuális formában tartott esemény szervezésére 457.000 Ft-ot költött.
  - Az Alapítvány tevékenységének és munkájának népszerűsítése érdekében, valamint a közhasznú tevékenységével összhangban online magazinokban jelentetett meg nyelvi cikkeket és bannereket 880.000 Ft értékben.

4. CÉL SZERINTI JUTTATÁSOK KIMUTATÁSA

Szervezetünk által nyújtott cél szerinti juttatások 2020 évben a következők voltak:

4.1 A Magyar Nyelvőr alapítvány a koronavírus járvány megfékezése és továbbterjedésének megakadályozása érdekében a közhasznú tevékenységével összhangban magyar nyelven alkotó újságírókat, szerkesztőségeket kíván támogatni egészségügyi maszkokkal (200db, 2000 Ft/db áron szállítással együtt). Ennek lebonyolításáért egyszeri pénzbeli támogatást teljesített 400.000 Ft összegben.

4.2 A Magyar Nyelvőr Alapítvány közhasznú tevékenységével összhangban a határon túli anyanyelvű, rászoruló magyar családoknak a koronavírus miatti nehéz helyzetük javítása érdekében adományokat gyűjtött, amelyet külhoni magyarokat segítő szervezete közreműködésével adott át. A támogatók a Magyar Nyelvőr Alapítvány felhívására kiváló minőségű, márkás használt ruhákat adományoztak 9.850.000 Ft összértékben. Az Alapítvány gondoskodott a célzott támogatásnak megfelelően az adományok eljuttatásáról rászoruló külhoni, magyar anyanyelvű családoknak.

5. KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVETŐL, ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPTÓL, HELYI ÖNKORMÁNYZATTÓL, TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK TÁRSULÁSÁTÓL ÉS MINDEZEK SZERVEITŐL KAPOTT TÁMOGATÁS MÉRTÉKE

Az Alapítvány a Nemzeti Együttműködési Alap. Közösségi Környezet kollégiumához pályázott sikeresen és a NEA-KK-20-O-V-0074 pályázati azonosító számú támogatásként 3.200.000 Ft-ot kapott.

6. A KÖZHASZNÚ SZERVEZET VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐINEK NYÚJTOTT JUTTATÁSOK ÉRTÉKE, ILLETVE ÖSSZEGE

Személyi jellegű ráfordításai nem voltak az Alapítványnak.

7. A KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGRŐL SZÓLÓ RÖVID TARTALMI BESZÁMOLÓ

7.1 A Magyar Nyelvőr Alapítvány minden évben átadja a Magyar Nyelvőr Díjakat az Országában olyan pedagógusoknak, nyelvészeknek határon innen és túl, akik sokat tettek a magyar nyelv ápolásáért és megőrzésért.

Idén a járványhelyzet miatt a Parlament helyett részben a virtuális térben zajlott az ünnepség, az Országházat a technika segítségével a háttérbe varázsolván.

Dr. Keszi István, az Alapítvány alapítói képviselője arról beszélt, hogy a pandémia nem csak elvett, de adott is valamit. Példaként említette azt, hogy a hagyományoktól eltérően virtuális retorikai versenyt szervezettek, amely a kreativitást segítette, hiszen nem csak a szép és választékos beszédre, hanem az ahhoz kapcsolódó vizuális élményre is számítottak a szervezők, és nem csalódtak. A járvány miatt nehéz helyzetbe került külhoni és anyaországi magyarokat tízmillió forintnyi adománnyal segítették.

A díjátadón dr. Tuzson Bence, a Miniszterelnöki Kabinetiroda kormányzati államtitkára elmondta, hogy a magyar nyelv olyan út, amelyet minden magyar ember végigjár. A magyar nyelv az, ami minket összeköt, s magyar emberré tesz - fogalmazott az államtitkár, majd megállapította: a magyarság egésze közös örökségként viszi magával a magyar nyelvet, és ezért a szép magyar nyelv az, amelyben a jövő Magyarország rejtőzik.

Három kiemelkedő nyelvészt díjaztak az idén. Dr. Grétsy Lászlót, Dr. Heltainé dr. Nagy Erzsébetet és Ördög-Gyárfás Lajost.

Először Dr. Heltainé dr. Nagy Erzsébet tanári fordulatokkal, írótól, költőktől idézve beszélt a magyar nyelvről. Kosztolányi Dezsőtől azt emelte ki: csak anyanyelvemen lehetek igazán én. Fontosnak tartotta, hogy milyen az írók nyelvezete, azaz nagyjaink műveikben milyen formában

újították meg a magyar nyelvet. Emlékeztetett arra is, hogy volt mikor a nemzeti függetlenségünk egyetlen fellegvára maradt a magyar nyelv.

Dr. Grétsy László kiemelte, hogy a Magyar Nyelvőr Díj nagyban hozzájárul a magyar nyelvműveléssel kapcsolatos erőfeszítések elismeréséhez.

Ördög-Gyárfás Lajos az Anyanyelvápolók Erdélyi Szövetségének alapító tagja arról beszélt, hogy rendezvényeiken mindig azt tartotta fontosnak, hogy programjaik tízezreket mozgatnak meg és mutatják meg a nyelvet, mint a kulturális népi hagyományaink egyikét.

A díjazottak bemutatása:

Dr. Grétsy László professzor nemzedékek viszonyát határozta meg anyanyelvünkhöz.

Irodalomtörténeti diplomájának megszerzése után a Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézetének tudományos munkatársa, majd főmunkatársa lett. 1971-ben a mai magyar nyelvvel foglalkozó osztály vezetőjévé nevezték ki, ekkor jelentek meg első, nyelvápolással kapcsolatos könyvei. Mindazonáltal igazán ismertté a Kossuth Rádióban tartott élvezetes előadásai tették, az Édes Anyanyelvünk felelős szerkesztőjeként népszerűsítette a nyelvhelyességet. A magyar nyelv hagyományaival, ápolásával kapcsolatos televíziós műsorait - ma már hihetetlen módon - százezrek nézték.

A Magyar Nyelvőr szerkesztőbizottságának tagja és az Édes Anyanyelvünk felelős szerkesztője volt. 1989-től az Anyanyelvápolók Szövetségének vezető posztjain népszerűsítette a nyelvhelyességet, ma ő a tiszteletbeli elnök.

Dr. Heltainé dr. Nagy Erzsébet a Nyelvtudományi Intézet tudományos főmunkatársa, a Károli Gáspár Református Egyetem docense. Tudományos kutató- és egyetemi oktatómunkája az írói nyelvművelés, az irodalmi nyelv, a stilisztika, a nyelvi normativitás kérdéseit öleli fel. Tanácsadója a Nyelvtudományi Intézetnek, egész pályája, írói tevékenysége, kutatásai azt a célt szolgálják, hogy a tudományt közel vigye az emberekhez. Foglalkozik az írói nyelvbölcselettel és a népi írók poétikai és stilisztikai örökségével, miközben a dialektológia, a szociolingvisztika kortárs eredményeit is beépíti a nyelvi tanácsadásba. Részt vett diákszótár készítésében, munkáját középiskolásoknak és egyetemistáknak tartott versenyeken zsűritagként mutatja be a fiataloknak. Az MTA Nyelvtudományi Bizottság Magyar Nyelvészeti Munkabizottságában és a Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottság Helyesírási Munkabizottságban a magyar nyelvművelés és akadémiai helyesírás elméleti kérdéseinek fejlesztéséhez is hozzájárul.

Ördög-Gyárfás Lajos az 1992-ben alakult Anyanyelvápolók Erdélyi Szövetségének alapító tagja, 1993 és 1997 között főtárgya, majd ügyvezető elnöke. A nevéhez sok külföldi kezdeményezés fűződik, köztük a Magyar Nyelv Napjai vándorrendezvény, a Kőrösi Csoma Sándor Anyanyelvi Vetélkedő, különböző helyesírási, nyelvhasználati és szép beszéd versenyek, nyelvészeti konferenciák, a Kárpát-medencei Anyanyelvi Tábor.

A Magyar Nyelvőr Díj átadásával kapcsolatban rengeteg sajtómegjelenést generáltunk, ez nagymértékben hozzájárult a Magyar Nyelvőr Alapítvány ismertségének a növeléséhez, a célok eléréséhez.

7.2 2020-ban is szakmailag támogattuk az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karával közösen megrendezett, **XII. Eötvös József Kárpát-medencei középiskolai szónokverseny középiskolai szónokversenyt**, a járványügyi helyzetre tekintettel virtuális módon valósítottuk meg. A virtuális díjátadó, eredményhirdetés szakmai lebonyolítója is a Magyar Nyelvőr Alapítvány volt. Az Eötvös-szónokverseny a legrangosabb, legtöbb iskolát érintő

középiskolai retorikaverseny Magyarországon, amely igen fontos szerepet tölt be a középiskolai retorikai nevelésben. Célja lehetőséget biztosítani az ország legtehetségesebb diákjainak, hogy kipróbálják magukat az érvelés és a tartalmas gondolatok hatásos megfogalmazásának a terén. A verseny pedagógiai céljai a következők: a diákok szóbeli kommunikációs-retorikai képességének a fejlesztése, a nyelvhasználat iránt érzett felelősségtudatuk és anyanyelvszeretetük erősítése. A verseny alkalmat ad a diákoknak arra, hogy gyakorolják a beszédhelyzetnek megfelelő, kulturált nyelvi viselkedést, az önálló ítéletalkotást, saját véleményük érvelő kifejtését, a megfelelő önismereten alapuló magabiztos fellépést. Ezáltal nő fogékonyságuk mások érvelő szövegeinek a megértésére is. Az Eötvös-szónokversenyen a középiskolák (a szakközépiskolák, a szakiskolák, a szakgimnáziumok és a gimnáziumok) tanulói vehetnek részt. A nyelvi előkészítő és a 9–12. osztályos évfolyamok nappali tagozatos diákjai indulhatnak a versenyen egy kategóriában. A járványhelyzet teremtette körülmények ellenére sikeresen lezajlott a verseny és az eredményhirdetés.

7.3. Az ELTE Tanító- és Óvóképző Kar Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszéke, az Anyanyelvápolók Szövetsége és a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaság 2020 őszén meghirdette a **21. Kárpát-medencei Kossuth-szónokversenyt** a pedagógusképző intézmények, a bölcsészettudományi karok nappali tagozatos hallgatói, a joghallgatók, a teológushallgatók számára. A hosszú évek óta tartó együttműködésnek megfelelően az Alapítvány 2020-ban is szakmailag és adománnyal is támogatta az esemény megrendezését.

7.4. Az Alapítvány 2020-ban is szakmailag támogatta a **Magyar Nyelvőr** c. folyóirat szerkesztői munkáját.

Az Alapítvány Székelyudvarhelyen hagyományosan megrendezi a Magyar Nyelvőr Napot, amelynek keretében könyvadományokat juttat a rászoruló intézmények részére és nyelvi és honismereti versenyt szervez gimnáziumi és általános iskolás diákok számára a rendezvényt sajtótájékoztató kíséri.

7.5 „**Itt élek a Kárpát-medencében**” címen retorikai vetélkedőt hirdetett a Magyar Nyelvőr Alapítvány 2020 őszén. Maximum 3 perces videót kellett készítenie minden pályázónak, amelyben amellet érvel, hogy jó élni az adott településen. Külhoni magyarok és anyaországiak jelentkezését egyaránt vártuk. Az országos retorikaverseny I. helyezettje Szabó Hédi, gimnáziumunk 9. C osztályos diákja lett Az én világom közepe Szegvár című három perces érvelő rövidfilmjével. (Szegvárt bemutatta Szabó Hédi, operatőr és vágó Erdei Daniella, felkészítő tanár Simon Ferenc). A verseny fődíját a Patria Hungarorum Kft. ajánlotta fel és a felkészítő tanárokat is díjazta. A fődíj 100 000 forint! A Magyar Nyelvőr Alapítvány újabb versenyt is elindított a külhoni és anyaországi középiskolásoknak. A retorikai vetélkedőn a felkészítő tanárokat is díjaztuk.

Az alapítvány a rendezvények szervezése, adományok gyűjtése, a magyar nyelv ápolását, fennmaradását szolgáló törekvések, programok támogatása mellett minden évben Magyar Nyelvőr Díjjal jutalmazza azokat a határon innen és túl élő személyeket, akik sokat tettek a magyar nyelv kutatása, ápolás és fennmaradása érdekében, e törekvéseinket 2021-ben is folytatni kívánjuk.

Budapest, 2021. május 31.

Spang Gyula s.k.
elnök